

Katarzyna Capałowska
sędzia w II Wydziale Karnym
Sądu Apelacyjnego
w Warszawie

Warszawa, dnia 15 stycznia 2024 r.

Pan Prezes Sądu Apelacyjnego
w Warszawie

oraz

Pani Przewodnicząca
II Wydziału Karnego

Oświadczenie

Zarówno w przestrzeni prawnej, przestrzeni publicznej jak i w poglądach wyrażanych w orzeczeniach tutejszego Wydziału istnieją różne stanowiska, co do prawidłowej obsady sądu w rozumieniu art. 439 §1 pkt 2 kodeksu postępowania karnego. Jako sędzia powołana na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 roku dostrzegam i podzielam argumentację wyrażoną w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020r. o sygn. BSA I-4110-1/20.

Również dostrzegam i szanuję judykaty tutejszego Sądu Apelacyjnego w sprawach np. o sygnaturach II AKo 412/23 z dnia 5 stycznia 2024 r., II AKo 3/24 z dnia 5 stycznia 2024 r., II AKo 411/23 z dnia 13 listopada 2023 r. oraz II AKo 401/23 z dnia 23 listopada 2023 r. i powołane tam orzecznictwo trybunałów międzynarodowych.

Mając na uwadze, że stosowanie prawa zawsze następuje w procesie orzekania przez sąd (który w postępowaniu karnym w II instancji proceduje również w składzie kolegiальnym) oraz treść wyroku TSUE z dnia 9 stycznia 2024 r. w sprawach połączonych C-181/21 i C-269/21, z którego m.in. (w pkt. 68 tego orzeczenia) wynika, że każdy sąd jest zobowiązany zbadać, czy ze względu na swój skład stanowi on niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu między innymi art. 19 ust 1 akapit drugi TUE, i w razie potrzeby wyłączając sędziego od rozpoznania sprawy - czego jednak

nie umożliwia art. 42 §4 kpk w obecnym brzmieniu, podejmuje decyzję o powstrzymaniu się od orzekania do czasu przyjęcia zapowiadanych uregulowań prawnych wobec osób powołanych na stanowiska sędziowskie z udziałem KRS ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Po przyjęciu tych uregulowań stoję w gotowości przystąpić do weryfikacji, konkursu czy innego przyjętego rozwiązania, aby nadal móc w sposób uczciwy wykonywać swoje obowiązki w służbie sędziowskiej. Równocześnie ważkim dla mojej decyzji jest wyrok ETPC z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie o numerze 50849/21 Wałęsa przeciwko Polsce. W wyroku tym Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził, że aby położyć kres systemowym naruszeniom artykułu 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, Polska winna będzie między innymi podjąć odpowiednie kroki ustawodawcze, aby zapewnić zgodność krajowego systemu prawnego z wymogami „niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego na mocy ustawy” oraz z zasadą pewności prawa, przy czym wezwał Polskę do uregulowania statusu wszystkich sędziów powołanych w wadliwej procedurze z udziałem KRS zgodnie z ustawą nowelizującą z 2017 r. oraz decyzji podjętych z ich udziałem (w pkt. 329, pp. ii oraz iii).

W tym stanie rzeczy podzielam stanowisko (wyrażone m.in. w postanowieniu o sygn. II AKo 3/24 tutejszego Sądu Apelacyjnego), że żaden sędzia, w ramach zachowania standardu niezawisłości, nie może być przymuszany do orzekania w warunkach poprzedzającego nawet wywołanie sprawy, uzasadnionego przekonania, że orzeczenie sądu, który ma współtworzyć będzie dotknięte wadą mającą postać bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Rozumiem również, że wyżej wymienione okoliczności, u postronnego obserwatora mogą wywołać wątpliwości co do mojej bezstronności, co w konsekwencji naruszałoby zaufanie do Wymiaru Sprawiedliwości.

Czyniąc to chcę być wierną rocie przysięgi sędziowskiej oraz stać na straży pewności obrotu prawnego dla dobra obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Wnioskuje jednocześnie do Pana Prezesa Sądu i Pani Przewodniczącej II Wydziału Karnego o zmianę zakresu moich obowiązków, tak, aby umożliwić mi dalszą pracę

orzecniczą w II Wydziale Karnym. Nie jest przy tym moją wolą unikać orzekania, a o gotowości do pracy, przygotowaniu do każdej ze spraw (w tym tych, w których uwzględniane zostają wnioski – również inicjowane przeze mnie - składane w trybie art. 41 §1 kpk), rzetelności i sprawności orzeczniczej niech świadczą statystyki za lata ubiegłe np. za rok 2022 czy lata wcześniejsze. Orzeczenia wydane przeze mnie niech świadczą też o tym, że stosuję prawo polskie z uwzględnieniem wiążących Rzeczpospolitą Polską międzynarodowych zobowiązań konwencyjnych i traktatowych (w tym także *interim measures* wydanych przez Europejski Trybunał Praw Człowieka). I tak przykładowo: w sprawach tutejszego Sądu Apelacyjnego o sygn. II AKa 363/21 z dnia 22 sierpnia 2023 r. (złożone zdanie odrębne), czy o sygn. II AKz 917/18 z dnia 7 listopada 2018 r., lub wystąpienie do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie o sygn. II AKa 87/23 i korespondujące z nim orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2023 r. o sygn. II KO 85/23.

Wyżej przywołane okoliczności obecnie skłaniają mnie do powstrzymania się od orzekania w sprawach o sygnaturach AKa, AKp i AKz, możliwym czyniąc pełnienie czynności orzeczniczych w mojej ocenie w sprawach AKzw, AKo czy dotyczących kosztów postępowania. Pismem tym sygnalizuję w konsekwencji do Państwa potrzebę optymalnej organizacji i wyznaczenia sesji z uwzględnieniem zawartego w nim stanowiska.

Dla każdego sędziego podjęcie decyzji o powstrzymaniu się od orzekania nie jest decyzją łatwą, jednak dbałość o to, w jaki sposób sprawiedliwość ma być wymierzana w Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście obecnego stanu prawnego i faktycznego skłoniła mnie do złożenia tego oświadczenia.

Katarzyna Capałowska

Do wiadomości:

Ministra Sprawiedliwości.